

УДК 378.147:004.9:656.61:811

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/94-1-56>**Світлана КОРЄШКОВА,***orcid.org/0000-0002-5657-6899**кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальних комунікацій
Національного транспортного університету
(Київ, Україна) flamingo-light10@ukr.net***Наталія КОРОТКА,***orcid.org/0000-0003-1994-2658**старший викладач кафедри соціальних комунікацій
Національного транспортного університету
(Київ, Україна) natali.korotka@gmail.com***Тетяна СІРБУ,***orcid.org/0009-0006-2450-2189**старший викладач кафедри соціальних комунікацій
Національного транспортного університету
(Київ, Україна) tatsy24062021@gmail.com*

ПЕДАГОГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ СИМУЛЯТОРІВ У ПІДГОТОВЦІ СУДНОВОДІЇВ ДО ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті здійснено комплексний аналіз використання симуляторів як педагогічного засобу формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх судноводіїв у процесі професійної підготовки в умовах вищої освіти. Актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі англійської мови як інструменту забезпечення безпеки мореплавства, координації професійних дій і міжкультурної взаємодії в полінаціональних екіпажах відповідно до вимог міжнародних конвенцій та стандартів ІМО і STCW. Теоретичною основою роботи є комунікативно орієнтована парадигма професійної мовної підготовки, у ході якої іноземна мова розглядається як функціональний інструмент виконання фахових завдань у змодельованих і реальних умовах судноплавства. У статті обґрунтовано дидактичний потенціал симуляційних технологій, які забезпечують моделювання стандартних і критичних ситуацій навігаційної, аварійно-рятувальної та міжекіпажної взаємодії. Показано, що такі сценарії уможливають інтеграцію лексико-граматичних засобів морської англійської мови з операційною діяльністю судноводія, сприяючи формуванню прагматичної адекватності, директивної модальності та міжкультурної чутливості мовлення. Особливу увагу приділено використанню стандартизованих SMCP-фраз і цифрових тренажерних платформ як інструментів контекстуалізації іншомовної підготовки. Методологічно дослідження спирається на аналіз педагогічних сценаріїв, дидактичне моделювання та узагальнення результатів упровадження симуляційних завдань у мовну підготовку курсантів. Установлено, що системне застосування симуляторів за умов дидактично вивіреної організації освітнього процесу забезпечує поступове нівелювання мовленнєвих похибок, підвищення мовленнєвої впевненості та інтеграцію мовної і професійної компетентностей. Отримані результати підтверджують педагогічну доцільність використання симуляційних технологій як ефективного засобу формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх судноводіїв у вищій морській освіті.

Ключові слова: симуляційні технології, тренажерно-симуляторне навчання, іншомовна комунікативна компетентність, морська англійська мова, професійна підготовка судноводіїв, міжкультурна комунікація, інформаційно-комунікаційні технології.

Svitlana KORIESHKOVA,

orcid.org/0000-0002-5657-6899

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Social Communications
National Transport University
(Kyiv, Ukraine) flamingo-light10@ukr.net*

Nataliia KOROTKA,

orcid.org/0000-0003-1994-2658

*Senior Lecturer at the Department of Social Communications
National Transport University
(Kyiv, Ukraine) natali.korotka@gmail.com*

Tetiana SYRBU,

orcid.org/0009-0006-2450-2189

*Senior Lecturer at the Department of Social Communications,
National Transport University
(Kyiv, Ukraine) tatsy24062021@gmail.com*

PEDAGOGICAL POTENTIAL OF SIMULATORS IN THE TRAINING OF SHIP NAVIGATORS FOR FOREIGN-LANGUAGE PROFESSIONAL ACTIVITY IN HIGHER EDUCATION

The article provides a comprehensive analysis of the use of simulators as a pedagogical tool for the formation of foreign-language communicative competence of future navigators in the process of professional training in higher education. The relevance of the study is determined by the increasing role of English as a means of ensuring maritime safety, coordinating professional actions, and facilitating intercultural interaction in multinational crews in accordance with the requirements of international conventions and the standards of the IMO and STCW. The theoretical framework of the study is based on a communicatively oriented paradigm of professional language training, within which a foreign language is regarded as a functional instrument for performing professional tasks in simulated and real maritime contexts. The article substantiates the didactic potential of simulation technologies that enable the modelling of standard and critical situations of navigational, emergency, and inter-crew interaction. It is shown that such scenarios allow for the integration of the lexical and grammatical means of Maritime English with the operational activities of the navigator, thereby contributing to the development of pragmatic adequacy, directive modality, and intercultural sensitivity of speech. Particular attention is paid to the use of standardized SMCP phrases and digital simulator platforms as tools for contextualising foreign-language training. Methodologically, the study relies on the analysis of pedagogical scenarios, didactic modelling, and the generalisation of the results of implementing simulation tasks in the language training of cadets. It has been established that the systematic use of simulators, under conditions of didactically well-designed educational organisation, ensures the gradual elimination of speech errors, an increase in communicative confidence, and the integration of linguistic and professional competences. The obtained results confirm the pedagogical feasibility of using simulation technologies as an effective means of forming the foreign-language communicative competence of future navigators in higher maritime education.

Key words: *simulation technologies, simulator-based training, foreign-language communicative competence, Maritime English, professional training of navigators, intercultural communication, information and communication technologies.*

Постановка проблеми. У парадигмі вищої морської освіти іншомовна підготовка майбутніх судноводіїв дедалі виразніше постає як складна педагогічна система, що інтегрує мовні, професійні та комунікативно-діяльнісні компоненти. Відповідно до такої інтегративної логіки освітній процес спрямовується на цілеспрямоване формування здатності фахівця діяти в іншомовному професійному середовищі. Саме за таких умов зростає значущість дидактичних інструментів, спроможних відтворювати функціональну структуру реальної судноводійної діяльності в системі навчання.

У цьому контексті симуляційні технології виступають педагогічним механізмом інтеграції мовної та фахової підготовки. З огляду на це об'єктивно постає потреба у теоретично виваженому осмисленні їх ролі у формуванні іншомовної професійної компетентності майбутніх судноводіїв.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що формування іншомовної професійної компетентності майбутніх судноводіїв є важливим напрямом сучасної морської освіти. Зокрема, Чиж С. (2019) підкреслює, що іншомовне професійно орієнтоване спілкування судноводіїв є

важливим чинником забезпечення навігаційної безпеки на морі. Водночас Фролова О. (2017) акцентує увагу на методичних аспектах реалізації підготовки майбутніх судноводіїв до іншомовного професійно орієнтованого спілкування. Хроленко О. та Мілошунас В. (2025) деталізують особливості формування професійних комунікативних компетенцій, наголошуючи на системності інтеграції мовної підготовки у професійну діяльність. Швецова І. (2023) розкриває організаційно-педагогічні умови системи формування іншомовної комунікативної компетентності у майбутніх фахівців із навігації та управління морськими суднами. Дослідження Бузовської Ю. (2018) демонструє значення інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) як засобу оптимізації міжкультурної та іншомовної підготовки студентів-моряків. У цьому контексті Попова Г. (2019) визначає роль симуляційних тренажерів у професійній підготовці судноводіїв. Своєю чергою, Тимошук Ю. (2021) розглядає тренажерно-симуляторне обладнання як засіб навчання англійської мови для морських фахівців. Натомість Волкова А. (2021) детально аналізує симулятори як технічний засіб навчання морської англійської, натомість в іншій праці (Volkova, 2021) авторка узагальнює теоретичні та практичні аспекти використання симуляторів у викладанні Maritime English, що забезпечує глибше розуміння їх педагогічного потенціалу.

Таким чином, узагальнення наукових праць дозволяє констатувати, що сучасна педагогіка морської освіти спрямована на інтеграцію іншомовної підготовки з професійними тренажерами та симуляційними технологіями, що створює умови для комплексного розвитку компетентностей майбутніх судноводіїв.

Відтак, метою статті є аналіз і оцінка ефективності використання симуляторів як педагогічного засобу для формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх судноводіїв у процесі професійної підготовки в умовах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження.

У сучасних умовах розвитку морської галузі формування іншомовної професійної комунікативної компетентності майбутніх судноводіїв постає як одна з важливих передумов їхньої ефективної підготовки до діяльності у міжнародному середовищі. З огляду на вимоги міжнародних конвенцій і стандартів безпеки мореплавства, володіння англійською мовою розглядається як засіб координації професійних дій, прийняття оперативних рішень і запобігання аварійним ситуаціям. Саме тому використання активних та інтерактивних методів навчання, зокрема рольових ігор і ситу-

аційного моделювання, сприяє інтеграції мовної підготовки з професійною діяльністю, забезпечуючи перенесення лінгвістичних знань у сферу реальних виробничих завдань (Хроленко, Мілошунас, 2024: 349–350).

У цьому контексті симулятори виступають як ефективний педагогічний інструмент, що дозволяє відтворювати стандартні та критичні комунікативні ситуації судноводійної практики в умовах освітнього процесу. Зокрема, під час симуляційного завдання “Bridge Communication” курсантам може бути запропоновано відпрацювати стандартні фрази управління судном, наприклад: “*Captain, we are approaching restricted waters. Shall I reduce speed?*” або “*Helmsman, alter course ten degrees to port.*” Аналіз наведених висловлень у межах симуляції дає змогу простежити взаємозв’язок між граматичною формою, модальністю та прагматичною функцією повідомлення, що є критично важливим для підтримки безпечної навігації.

Водночас іншомовне професійно орієнтоване спілкування вимагає від судноводія здатності адекватно інтерпретувати повідомлення співрозмовника з урахуванням ситуаційного та культурного контексту. Як слушно зазначається у (Чиж, 2019: 89), ефективність комунікації залежить від уміння коректно оформлювати висловлювання, розуміти прагматичні наміри партнера та оперативно реагувати на отриману інформацію. Саме тому симулятори створюють умови для формування інтегрованих мовленнєвих і професійних умінь.

Так, майбутнім судноводіям під час вивчення англійської мови може бути запропоновано виконати симуляційну вправу “Emergency on Board”, у ході якої студенти відтворюють ситуацію пожежі в машинному відділенні з дотриманням англійських інструкцій: “*There is a fire in the engine room. Activate the fire alarm and prepare the fire-fighting team.*” Наведене завдання дозволяє одночасно відпрацьовувати професійні дії та іншомовну комунікацію, формуючи навички оперативного реагування та підтримки навігаційної безпеки.

Крім того, використання симуляторів сприяє формуванню навичок міжкультурної взаємодії, що є функціонально необхідними для професійної діяльності в умовах полінаціональних екіпажів. Зокрема, під час виконання симуляційної вправи “Multicultural Crew Briefing” курсанти можуть відпрацьовувати стандартизовані англійські інструкції, зокрема: “*Please make sure everyone understands the safety procedures before departure.*” Варіативність інтерпретації цього висловлення представниками різних культурних середовищ

дає змогу виявити, яким чином змінюється ступінь директивності та мовленнєвої ввічливості залежно від соціокультурних норм професійної комунікації, що, своєю чергою, поглиблює усвідомлення комунікативних ризиків у міжнародному морському середовищі.

Мовленнєва діяльність судноводія є інтегральним показником його професійної культури, тому що рівень володіння мовою відображає загальну освіченість та здатність до точного, доречного й відповідального виконання службових обов'язків у міжмовному професійному середовищі. У цьому зв'язку особливого значення набуває коректна вимова, граматична побудова висловлень і володіння спеціалізованим лексичним фондом, що забезпечує однозначність передавання інформації в навігаційних, аварійних і виробничих ситуаціях (Чиж, 2019: 86).

З огляду на це розвиток іншомовної професійної компетентності майбутніх судноводіїв у закладах вищої морської освіти ґрунтується на комунікативно орієнтованій парадигмі навчання, у структурі якої англійська мова вивчається як інструмент реальної професійної взаємодії. Водночас важливу роль у цьому процесі відіграє використання тренажерно-симуляторного обладнання, що забезпечує моделювання стандартних і критичних виробничих ситуацій та сприяє інтеграції мовної підготовки з формуванням професійних і особистісних якостей студентів (Волкова, 2019: 303).

Зауважимо, що у системі симулятора навігаційного містка ефективним є виконання завдань, спрямованих на відпрацювання стандартних комунікативних протоколів. Наприклад, студентам може бути запропоновано змодельовати ситуацію маневрування в обмеженому фарватері з використанням таких англійських інструкцій, як *"Maintain current speed"*, *"Alter course five degrees to starboard"*, *"Report when the buoy is abeam"*. Відтак, виконання наведеного завдання передбачає правильне відтворення мовних формул, а також їх узгодження з професійними діями, що дозволяє формувати стійкі зв'язки між мовленням і операційною діяльністю судноводія.

Важливим різновидом симуляційних вправ також є моделювання аварійних ситуацій у ході тренажерних комплексів, що забезпечує відтворення комунікативної поведінки в умовах підвищеного професійного ризику. Зокрема, під час сценарію *"Fire in the engine room"* студентам пропонується відпрацювати стандартизовані повідомлення, наприклад, *"There is a fire in the engine room. Activate the fire suppression system"* або *"All*

crew, proceed to emergency stations". Відтак, аналіз представлених вище висловлень зосереджується на їхній директивній модальності, імперативній синтаксичній організації та прагматичній орієнтованості на негайне виконання дії, що відображає специфіку професійної іншомовної комунікації в екстремальних умовах судноводіння.

У процесі підготовки майбутніх судноводіїв до іншомовної професійної взаємодії в міжкультурному середовищі ІКТ застосовуються системно та послідовно на всіх етапах освітнього процесу. Зокрема, подання нового навчального матеріалу здійснюється із використанням мультимедійних презентацій у середовищі Microsoft PowerPoint, що відтворюються на інтерактивних смартдошках і персональних комп'ютерах, тоді як аудіофрагменти професійного мовлення сприймаються студентами за допомогою акустичних систем або індивідуальних навушників. Відеоконтент, який моделює ситуації професійної міжкультурної взаємодії, використовується як інструмент візуалізації комунікативних сценаріїв судноплавства. Водночас зазначені технологічні засоби інтегруються у процес закріплення мовленнєвих умінь, поточного контролю та підсумкового оцінювання рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності студентів, що забезпечує цілісність дидактичного циклу навчання (Бузовська, 2020: 36).

Продовжуючи аналіз, доцільно підкреслити, що використання ІКТ у підготовці судноводіїв передбачає впровадження симуляційних тренажерів як інтерактивних середовищ, у структурі яких відтворюються професійно значущі ситуації судноплавної діяльності в умовах іншомовної комунікації. Зазначені системи забезпечують можливість моделювання реального часу навігаційних, аварійних, диспетчерських і міжкіпажних сценаріїв, що дозволяє адаптувати навчальні завдання до конкретних комунікативно-професійних потреб здобувачів освіти та здійснювати об'єктивну діагностику рівня сформованості професійних компетентностей (Попова, 2019: 81).

У ході іншомовної підготовки майбутніх судноводіїв симуляційні завдання можуть бути реалізовані, зокрема, через інтерактивні навігаційні симулятори, що відтворюють мовленнєву взаємодію між капітаном, штурманом, диспетчерськими службами портів та екіпажем судна англійською мовою. Наприклад, студентам може пропонуватися сценарій заходу судна в порт, у якому вони виконують ролі офіцера вахти, оператора VTS або представника лоцманської служби, здійснюючи радіообмін англійською мовою відповідно до

стандартів SMCP (Standard Marine Communication Phrases). Наведені симуляційні завдання сприяють формуванню здатності до адекватного використання професійної термінології, стійких мовленнєвих формул та стратегій міжкультурної взаємодії в умовах підвищеної відповідальності та обмеженого часу.

Поряд із навігаційними тренажерами, ефективним різновидом симуляційних засобів є комп'ютерні рольові імітації аварійних ситуацій, у яких студенти мають координувати дії екіпажу, передавати тривожні повідомлення та взаємодіяти з береговими службами англійською мовою. Наприклад, у сценарії зіткнення або пожежі на борту від студентів вимагається точне й своєчасне формулювання повідомлень, на зразок *distress*, *urgency* або *safety*, що забезпечує інтеграцію мовної та фахової підготовки в єдиному симуляційному середовищі.

У контексті підготовки майбутніх судноводіїв до іншомовної професійно орієнтованої діяльності важливим є метод симуляцій, який ґрунтується на відтворенні змодельованих професійно релевантних ситуацій, максимально наближених до реальних умов функціонування судноводія. За таких умов здобувачі вищої освіти отримують можливість відпрацьовувати мовленнєву поведінку під час стандартних операцій судноводіння, зокрема під час приймання та несення навігаційної вахти, здійснення маневрування судном у складних навігаційних або метеорологічних обставинах, а також у процесі взаємодії з іншими членами екіпажу та береговими службами.

Водночас ефективність симуляцій значною мірою визначається дидактичною організацією цього процесу, яка передбачає чітке структурування етапів моделювання, визначення комунікативних ролей і контроль за дотриманням мовленнєвих стандартів. У цьому аспекті викладач виконує функцію модератора й аналітичного спостерігача, не втручаючись безпосередньо в перебіг комунікативної взаємодії, що дає змогу зберегти автентичність професійного спілкування. Принципово важливим є використання стандартизованої морської англійської мови, оскільки відповідно до міжнародних нормативних вимог усі професійні дії на судах зі змішаними екіпажами мають вербалізуватися саме цим мовним кодом (Фролова, 2017: 482).

На цій основі симулятори перетворюються на інструмент перенесення фахових умінь у сферу іншомовної комунікації, оскільки навички, знання та компетентності, сформовані під час тренувань на тренажерах, інтегруються в процес навчання

англійської мови. Наведене уможливорює закріплення лексико-граматичного матеріалу, а також розвиток таких професійно значущих умінь, як ведення переговорів, публічне представлення рішень, критичне осмислення ситуацій та ухвалення обґрунтованих рішень в умовах ризику. За належної організації освітнього процесу кількість мовних помилок поступово зменшується або повністю елімінується, що свідчить про високий рівень інтеграції мовної та професійної підготовки (Volkova, 2021: 37).

У практиці вищої морської освіти зазначене вище реалізується через використання різноманітних симуляційних завдань, які мають чітко окреслений комунікативний і професійний зміст. До таких завдань належать, зокрема, моделювання радіообміну між суднами та береговими станціями, відпрацювання процедур уникнення зіткнень відповідно до COLREG, а також сценарії реагування на аварійні ситуації (пожежа, людина за бортом, відмова навігаційного обладнання), у ході яких студенти повинні виконувати фахові дії, а також адекватно коментувати їх англійською мовою з використанням стандартизованої термінології.

Важливе місце серед інструментів наведеного вище типу посідають цифрові симуляційні платформи та програмні комплекси, зокрема *Bridge Builder Simulator*, *Kongsberg Maritime Simulator*, *Transas Navi-Trainer*, *Marlins Test Platform* тощо, які дають змогу поєднувати тренування навігаційних навичок із відпрацюванням морської англійської мови у змодельованих комунікативних ситуаціях. Використання таких середовищ дозволяє інтегрувати лексико-граматичний матеріал із процедурною логікою судноводіння, оскільки кожна мовленнєва дія безпосередньо пов'язана з конкретною професійною операцією, що забезпечує контекстуалізацію іншомовної підготовки.

На заняттях з англійської мови результати, отримані студентами під час роботи з тренажерними симуляторами, системно інтегруються в процес мовної підготовки з метою закріплення лексико-граматичного матеріалу та формування професійно значущих умінь, зокрема розвитку критичного мислення, здатності ухвалювати та аргументувати рішення в умовах невизначеності й підвищеного ризику. За умови належної дидактичної організації освітнього процесу лексичні й граматичні похибки поступово нівелюються, що сприяє зростанню мовленнєвої впевненості здобувачів освіти та трансформації іноземної мови з навчального об'єкта у функціональний інструмент досягнення професійних цілей. Відповідно,

участь у симуляційних вправах вимагає від студентів попередньо сформованого мінімуму фахових і мовних знань, який забезпечує їх повноцінне включення в змодельовану діяльність (Тимошук, 2021: 158).

Важливими також є організаційно-педагогічні умови, що забезпечують результативність підготовки морських спеціалістів у площині іншомовної комунікації. До них належать оптимізація навчально-методичного супроводу на засадах міждисциплінарної інтеграції, впровадження інноваційних форм і методів навчання з орієнтацією на активну участь здобувачів освіти у формуванні мовленнєвих умінь, а також фасилітація партнерської взаємодії між учасниками освітнього процесу. Водночас залучення студентів до професійно орієнтованої позааудиторної діяльності та системний науково-методичний супровід викладачів у сфері іншомовної підготовки фахівців навігації й управління суднами створюють цілісне освітнє середовище, спрямоване на стале формування комунікативної компетентності (Швецова, 2023: 155).

Отже, поєднання симуляційних технологій, фахово зорієнтованих мовних завдань та відповідних організаційно-педагогічних умов забезпечує інтеграцію англійської мови у професійну підготовку майбутніх судноводіїв.

Висновки. Таким чином, узагальнення отриманих результатів дає підстави стверджувати, що використання симуляторів як складової інформаційно-комунікаційного та тренажерного середовища забезпечує цілісну інтеграцію іншомовної підготовки з професійною діяльністю майбутніх судноводіїв, тому що моделювання стандартних і критичних ситуацій судноплавства створює умови для функціонального застосування морської англійської мови у реалістичному комунікативно-професійному контексті. Водночас системне залучення симуляційних завдань сприяє формуванню лексико-граматичної точності, прагматичної адекватності та міжкультурної чутливості, що є необхідними складниками іншомовної комунікативної компетентності у полінаціональних екіпажах. Крім того, дидактично вивірена організація симуляційного навчання, поєднана з використанням стандартизованої морської англійської мови та сучасних цифрових платформ, забезпечує поступове нівелювання мовленнєвих похибок і трансформацію іноземної мови з об'єкта навчання у функціональний інструмент професійної взаємодії, що в сукупності підтверджує доцільність і педагогічну ефективність упровадження симуляторів у підготовку судноводіїв в умовах вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бузовська Ю. Ф. Особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці майбутніх судноводіїв до міжкультурного спілкування. Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2020. Випуск 73 том 1. С. 33-38.
2. Волкова А. С. Симулятор як технічний засіб навчання у процесі вивчення морської англійської мови. Сучасні енергетичні установки на транспорті і технології та обладнання для їх обслуговування. 12-а Міжнародна науково-практична конференція, 06-08 вересня 2021 р. Херсон: Херсонська державна морська академія. С. 300-304.
3. Попова Г. В. Симуляційні тренажери в підготовці майбутніх судноводіїв. Інформаційні технології в освіті. 2019. № 38. С. 70-84.
4. Тимошук Ю. Роль тренажерно-симуляторного обладнання у процесі навчання англійської мови для підготовки морських фахівців. Актуальні питання гуманітарних наук. 2021. Вип 42, том 3. С. 156-159.
5. Фролова О. О. Реалізація підготовки майбутніх судноводіїв до іншомовного професійно орієнтованого спілкування. Молодий вчений. 2017. № 3. С. 479-484.
6. Хроленко О., Мілошунас В. Особливості формування іншомовних професійних комунікативних компетенцій у майбутніх судноводіїв. Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ», (December 13, 2024; Zurich, Switzerland). 2025. С. 347-350.
7. Чиж С. Г. Іншомовне професійно-орієнтоване спілкування судноводіїв як запорука безпеки на морі. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2019. № 62(1). С. 85-89.
8. Швецова І. В. Організаційно-педагогічні умови системи формування іншомовної комунікативної компетентності у майбутніх фахівців із навігації і управління морськими суднами в умовах неперервної освіти. Наукові записки. 2023. № 156. С. 155-168.
9. Volkova A. Making sense of simulators in teaching Maritime English. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 42, том 3, 2021. С. 34-39.

REFERENCES

1. Buzovska Yu. F. (2020). Osoblyvosti vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u pidhotovtsi maibutnix sudnovodiiv do mizhkulturnoho spilkuvannia [Features of the use of information and communication technologies in training future ship navigators for intercultural communication]. Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriya 5. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy, 73(1), 33-38 [in Ukrainian].

2. Volkova A. S. (2021). Symulator yak tekhnichnyi zasib navchannia u protsesi vyvchennia morskoi anhliiskoi movy [Simulator as a technical teaching aid in the process of learning Maritime English]. Suchasni enerhetychni ustanovky na transporti i tekhnolohii ta obladnannia dlia yikh obsluhovuvannia: 12-a Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia (06–08 September 2021, Kherson) [in Ukrainian].
3. Popova H. V. (2019). Symuliatyini trenazhery v pidhotovtsi maibutnikh sudnovodiiv [Simulation simulators in the training of future ship navigators]. Informatsiini tekhnolohii v osviti, 38, 70-84 [in Ukrainian].
4. Tymoshchuk Yu. (2021). Rol trenazherno-symuliatornoho obladnannia u protsesi navchannia anhliiskoi movy dlia pidhotovky morskyykh fakhivtsiv [The role of simulator equipment in teaching English for training maritime specialists]. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk, 42(3), 156-159 [in Ukrainian].
5. Frolova O. O. (2017). Realizatsiia pidhotovky maibutnikh sudnovodiiv do inshomovnoho profesiino oriietovanoho spilkuvannia [Implementation of training future ship navigators for foreign-language professionally oriented communication]. Molodyi vchenyi, 3, 479-484 [in Ukrainian].
6. Khrolenko O., & Miloshunas V. (2025). Osoblyvosti formuvannia inshomovnykh profesiinykh komunikatyvnykh kompetentsii u maibutnikh sudnovodiiv [Features of forming foreign-language professional communicative competences of future ship navigators]. Collection of Scientific Papers “ΛΟΓΟΣ” (December 13, 2024; Zurich, Switzerland), 347-350 [in Ukrainian].
7. Chyzh S. H. (2019). Inshomovne profesiino-oriietovane spilkuvannia sudnovodiiv yak zaporuka bezpeky na mori [Foreign-language professionally oriented communication of ship navigators as a guarantee of safety at sea]. Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh, 62(1), 85-89 [in Ukrainian].
8. Shvetsova I. V. (2023). Orhanizatsiino-pedahohichni umovy systemy formuvannia inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti u maibutnikh fakhivtsiv iz navihatsii i upravlinnia mors'kymy sudnamy v umovakh neperervnoi osvity [Organizational and pedagogical conditions of the system of forming foreign-language communicative competence of future specialists in navigation and ship handling in continuing education]. Naukovi zapysky, 156, 155-168 [in Ukrainian].
9. Volkova A. (2021). Making sense of simulators in teaching Maritime English. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk, 42(3), 34-39

Дата першого надходження рукопису до видання: 18.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 19.12.2025

Дата публікації: 31.12.2025